

Auxilia & secreta aduersus hortēstalas, for-
micas, culices, muscas & ranas, tam olera quàm
arbores & fructus euertentes, læden-
tes ac depopulantes.

CAP. X.

Talpæ cur
olitoribus
molesta.

Ingeniosa
Græcorum
machina ad
talpas expu-
guandas.

Varia abigē-
darū aut ne-
candarū tal-
parum arti-
scia.

O Via talpæ in plerisque hortorum locis tu-
mulando & fodiendo, proindeque terrâ
seminibus onustam, vel plantis vestitam eruē-
do ac euertendo, olitoribus, iusta causa, molesta
solent esse, ac illis negotium quandoque inex-
pugnabile facere, idcirco auxiliares machinas
aduersus excœcatam illarum aciem, ex rusticis
Græcorum & Latinorum armarijs, huc proferre
& adferre non grauabor. Paxamus, vt hinc au-
spicer, nucem, aut vasculum quodpiam angustū
& solidum perforari iubet: ibique paleas & ce-
driam, vel (vt legit Palladius) ceram, quantum
opus fuerit, cum sulphure includi: omnesque
talparum aditus & spiramenta illis diligēter ob-
strui, ne per ea fumus penetret. Ita tamen, vt v-
num tantum os, & foramen relinquatur, quod
amplum sit: in cuius ostiolo, dicta nux aut va-
sculum intus accensum, sic collocabitur, vt ab
vna parte flatum possit accipere, qui cedriæ & sul-
phuris nidorem in talpæ tumulum diffundat. Eo
artificio impletis fumo cuniculis, talpas omnes
vel protinus fugere, vel enecare deprehendes.
Sunt qui veratrum album aut cynocrambes cor-
ticem tustum, cribratūque, & cum polenta & o-
uis mistum, ac vino & lacte subactum, in offas &
pastillos cogunt, ac eos talparum cauernis immi-
tunt,

tūt. Albertus, allio, cepa, vel porro talpina ostio-
 la claudit: putatque tetri odoris iaculatione tal-
 pas intus expirare, vel solum vertere. Plerique Talparum
 ad has abigendas feles in hortis educant, ac mu- fuga & ve-
 stelas cicurant, vt suo venatu pestem hanc arce- natio.
 ant, cuniculorum faucibus ac spiraculis admotę.
 Alij foramina earundem rubrica & succo cucu-
 meris syluestris implent ac saturant: vel captam
 vnam cum accenso sulphure in ollam proijciunt
 putantes eđ conuenire alias omneis. Non desunt
 qui illarum ostiolis laqueos setaceos adhibent.
 Alia aduersus talpas propugnacula reperies in
 medica nostra quadrupedum Historia: quo loco
 de talpis medicę scribimus. Sunt qui Recinum
 plantam, quę vulgò Palma Christi nuncupatur,
 in hortis passim implantent, ad arcendam talpa-
 rum iniuriam, quod facili paruoque labore ex-
 plorabis. Rusticis fatis est virgam, aut foliaceum
 sambuci ramū defixisse. Plinius sola amurca ne-
 cat. Qui de formicis posteritatis memorię hęc e-
 tiam mandauit. Sunt arborum pestes (inquit) Aduersus
 formicę: quas plerique abigunt rubrica & pice formicas au-
 liquida perunctis caudicibus: necnon & pisce iu- xilia varia &
 xta suspenso, quem Palladius post Gręcos geo- propugna-
 ponicos coracinum, Ruellius graculum nomi- cula.
 nat: quod Plinius omisit. Nam ita in locum vnū
 congregantur, & facile disperduntur. Alij lupino
 cum oleo trito, arborum ac plantarum radices,
 vel (vt legunt nonnulli) caudices illinunt. Plurimi
 sola amurca necant. Palladius contra illarum
 agmina hoc monstrat propugnaculum. Si formi-
 cę, inquit, habent in horto foramina, cor noctuę Palladius mi-
 admoueto: si foris veniunt, omne horti spati- rus formica-
 um cinere, aut cretę candore vel oleo obsigna- nator.
 to.

to, Et paulò pòst: Formicas abiges si origanum & sulphur trita, ad illarum foramina resperferis: aut vacuas coclearum testas cremaueris, & eo cinere myrmecias, formicariæve antra affatim saturaueris. In quo styracem omisit à Paxamo Greco, ex quo hæc transcripsit, additam. Paxami verba sic habent: Si captas formicas in medio horti vsseris, reliquas fugabis. Adhæc, si circa formicarias cauernulas cedriam obleueris, non egredientur, expellenturque de suis sedibus, si cochlearum testacea operimenta cum styrace incenderis, vel contusa per formicarum agmen resperferis. Quod penitus perdetur, si succum cyrenaicum

Formicarum
fuga.

Vt formica
arborem nō
conscendat.

Formicæ dul-
ciū escarum
appetentes.

oleo dissolutum affuderis. Addit præterea formicam nec plantas contingere, nec in arbores reptare, si lupinis amaris cum amurca tritis aut coctis, illarum cauliculos vel truncos sedulo obleueris. Idem præstabis, si albam lanam aut stupas, vel bombacem, vt de erucis paulò antè scripsimus, iisdem truncis cauliculisue circundederis: aut creta, vel rubrica, origanodue, assuetas illarum vias circumscripseris: nam sic plantas formicæ non attingunt, sed ne arborem quidem ita vestitam ascendunt. Quin & vas mellarium ita circumscriptum nequaquam ab illis contingi tradunt, etiam si operculo caruerit: licet mellis, dulciumque escarum admodum sint cupidæ formicæ. Palladius rubrica, butyro & pice liquida mista, arbores ac plantas inungit. Addo quòd si radici arboris vel plantæ vaccinum fel illinatur, ibi non accedent formicæ, vt scripsit Rases medicus Arabs. Non desunt ex Græcis qui arborum & vitium truncis densam hæderam alligant: eoque machinamento stabulantes sub eius vmbra formicas,

micas, veluti obfides retinent & maſtant. Plerique taurino felle cum amurca & pice idem moriuntur. Sed Plinium repeto, qui ex Sabino Tyro in libro Cepuricôn ſeu hortenfium, quem Mœcenati dicauit, præſtantiffimum aduerſus formicas remedium eſſe ait, limum marinum, aut cinerem obturandis illarum foraminibus. At omnium efficaciffimè heliotropio herba necantur. Quidam aquam diluto latere crudo, eis inimicâ putant. Alij alas veſpertilionis, ceu præſentiffimum amuletum eis opponunt. Verùm de formicis hæc in præſentiarum abundè ſatis. Culices fun-
 gantur aceti & origani decocto, ſi reſpergas, quæ abigantur admodum in ſuis Georgicis adnotauit Democritus. Ad hæc rutæ madefactæ aſperſione: & ſulphuris, aut cumini, aut bubuli ſtercoris, aut bdelij ſuffitu, & conizæ decocto. Plinius galbano accenſo abigi tradit: & Palladius amurca recente, vel reſperſa ex caminiſ fuligine. Muſcas Beryti-
 us Græcus hoc ſtagello procul arcere docuit. Si fuga & flagellum.
 veratrum (inquit) addito auripigmento cum lacte maceraueris, & illius rore ac imbre locum à muſcis obſeſſum reſperſeris, omnes vel fugabis, vel perimes. Quod etiam præſtabit alumen cum origano & lacte tritum: nam his miſcelaneis quæcunque illita fuerint, à muſcis non contingentur. Aſpergillû
 Prodeſt etiam laurus non nigro veratro tuſa, & muſcas abi-
 in lacte, aut aqua mulſa macerata: eius enim agens, vel pe-
 ſpergine, ceu quodam toxico necantur, aut nunquam redituræ, aliò conſeſſum euolant. Aduerſus
 ranas quæ æſtius noctibus colonis diurno labore fractis, imò verò magnatibus, delicatis & aulicis garrula coaxatione moleſtæ ſolent eſſe, hoc
 Africani Græci habeto auxilium & ſecretum. Ra-

**Auxilium
aduersus ra-
uarum gar-
rulitatem.**

uæ tacebunt (inquit) ac vociferari desinent, si lucernam accensam ante illas posueris, aut de arbore ita suspenderis, ut ab eius lumine, ac si Sol esse illustrari possint. Res mihi & alijs multis plus millies experta. Hieronymus Cardanus tradit fel capræ sepultum ranas congregare. Quod hic postremum erit.

**Auxilia & secreta aduersus serpentes hortorū,
& alia quæuis reptilia, tam homines, quā
olera, arbores & fructus venenan-
tia. CAP. XI.**

**Ne serpen-
tes in hortis
stabulentur.**

Florentius rerum agri interpretis apud Græcos summus & diligens, scribit, serpentes in hortis, aut alibi, nequaquam stabulatu-
ros, si absinthium, aut artemisiam, abrotanumve per ambitum plantaueris, vel in angulis commodè disposueris. Qui si alicubi versari fuerint assueti, suffitu radicis lilij, aut cornu cerui, vel vngulæ caprinæ actutum abigi tradit. Palladius omni auferitate eosdem fugari, nocētēsque spiritus, graueolentis fumii innocentia exagitari scribit. Democritus mori penitus affirmat, si querna folia super iniiciantur: aut si quis ieiunus in illorum os expuerit. Apuleus arundine semel duntaxat percussos obstupescere contendit: sæpius verò, roborari. Tarentinus Græcæ agricolationis peritus eum à serpente affici posse negat, qui succo raphani oblitus fuerit, aut raphanum ipsum gustauerit, vel secum detulerit. Quod Athenæus & Galenus cum plerisque alijs, malo medico seu citriō ascribunt, & pulcherrima historia confirmant: quam libro tertio per occasionem tibi profere-

**Serpentes
quomodo
necentur.**

**Mira rapha-
ni natura.**

mus